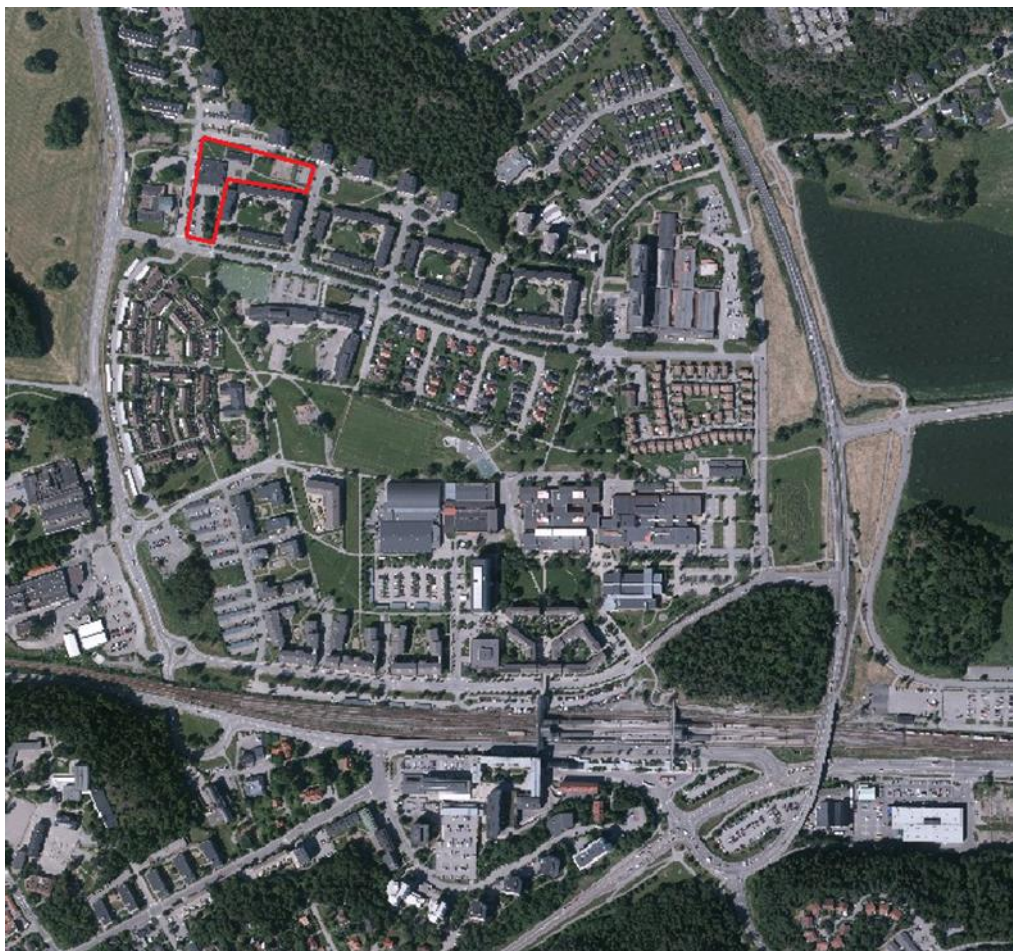

Behovsbedömning av detaljplan för Tuna torg

Tumba, december 2020
reviderad april 2022

Behovsbedömningen av detaljplan för Tuna torg är framtagen som ett underlag inför plansamrådet. Ett syfte med behovsbedömningen är att avgöra om genomförandet av detaljplanen riskerar att ge upphov till betydande miljöpåverkan och därför kräver en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Utöver detta tar behovsbedömningen upp miljöfrågor som bör beaktas i den fortsatta planprocessen.

Ansvarig för behovsbedömningen har varit Anders Forsberg, miljöenheten, samhällsbyggnadsförvaltningen, Botkyrka kommun.

Tumba 2020-12-16

Inledning

Den 21 juli 2004 kompletterades PBL beträffande kraven på konsekvensbedömningar. Vid upprättande av en detaljplan ska bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivning i 6 kap. 11-18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt PBL 5:18. Bedömning av detaljplanens behov av miljöbedömning har kommit att kallas *behovsbedömning*.

Som stöd för att avgöra om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan utgår nedanstående bedömningen från kriterierna i bilaga 4 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Den 1 januari 2018 trädde nya bestämmelser ikraft i 6 kap. miljöbalken. I detta kapitel finns bestämmelser om identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter vid planering av och beslut om planer och program. Eftersom ärendet med att upprätta en detaljplan för Tuna torg påbörjades innan 1 januari 2018 så tillämpas här, i enlighet med övergångsbestämmelserna, de regler som gällde enligt 6 kap miljöbalken innan nämnda datum.

Sammanfattande bedömning

Detaljplanen bedöms sammantaget inte innebära risk för betydande miljöpåverkan. I stort sett hela planområdet är redan idag exploaterat. Där finns två centrumbyggnader i ett plan, två lokalgator, ett par parkeringsytor, några mindre gräsytor och en lekplats. Planområdet planeras att bebyggas med flerbostadshus. Detta ansluter väl till den markanvändning som finns i omgivande områden. Tillgängligheten till kollektivtrafik i form av bussar och pendeltåg är god för framtida boenden.

De miljöfrågor som behöver utredas inför plansamrådet är buller, skyfallshantering, dagvattenhantering och påverkan på kulturmiljöerna i Tuna och Tumba bruk.

Mer information om respektive miljöfråga följer under rubriken *Påverkan*.

Beskrivning av planområdet med omgivningar

Planområdet omfattar cirka 1,2 hektar mark och ligger ungefär 900 meters gångväg från Tumba station. Området sluttar från norr till söder. De naturliga jordlagren består av postglacial lera enligt den geologiska kartan. Ovanpå finns det fyllnadsmassor av okänd tjocklek. Planområdet ligger i de centrala delarna av Tuna och är redan idag exploaterat. Där finns en asfalterad torgyta, två asfalterade parkeringar och två hus som bl. a. innehåller en mataffär respektive en restaurang. Genom planområdet går två gång- och cykelbanor; en i öst-västlig riktning och en i nord-sydlig riktning. Övriga ytor är gräsmattor samt en grusad yta som tidigare var lekplats.

Sydväst om planområdet ligger Tumba bruk som är av riksintresse för kulturmiljövården. Avståndet från planområdet till gränsen för riksintresset är ungefär 120 m. Planområdet ligger dessutom inom ett område med lokalt värdefull kulturmiljö som finns beskriven i kommunens kulturmiljöprogram (Botkyrka kommun, 2014).

Planområdet avvattnas via dagvattenledningar till Tumbaån. Tumbaån rinner efter ca 2,5 km ut i Tullingesjön öster om planområdet. Både Tumbaån och Tullingesjön är vattenförekomster med fastställda miljökvalitetsnormer.

Figur 1. Planområdet är markerat i blått.

Påverkan

Buller

Enligt kommunens översiktliga bullerkartläggning (Ingemansson Technology, 2006) överskrider 55 dBA ekvivalent ljudnivå längs planområdets västra och södra gränser (se kartan här nedan) och 50 dBA ekvivalent ljudnivå överskrider inom ett större område. Även 70 dBA maximal ljudnivån överskrider en bit in i planområdet (20 - 30 m) enligt samma bullerkartläggning. Beroende på hur bebyggelsen i det nya Tuna torg kommer att placeras kommer den att skärma av vägtrafikbuller, som framför allt kommer från väster och söder, mer eller mindre bra. En bullerutredning behöver göras för att utreda hur trafikbullerförordningens krav på god ljudmiljö kan uppfyllas inom planområdet.

Ekvivalent ljudnivå, Tuna torg

Ekvivalent ljudnivå
för dygn
i dB(A)

70 <		
65 <		<= 70
60 <		<= 65
55 <		<= 60
50 <		<= 55
45 <		<= 50
40 <		<= 45
		<= 40

Kulturmiljö

Sydväst om planområdet ligger Tumba bruk som är av riksintresse för kulturmiljövården. Avståndet från planområdet till gränsen för riksintresset är ungefär 120 m. Planområdet ligger dessutom inom ett område med lokalt värdefull kulturmiljö som finns beskriven i kommunens kulturmiljöprogram (Botkyrka kommun, 2014). Den nya detaljplanen för Tuna torg behöver utformas med hänsyn till de båda kulturmiljöernas värden.

Dagvattenhantering

Planområdet avvattnas via dagvattenledningar till Tumbaån. Tumbaån är klassad till måttlig ekologisk status på grund av övergödning samt påverkan på morfologi och konnektivitet. Den uppnår ej god kemisk status (undantaget överallt överskridande ämnen) på grund av för höga halter av PFOS. Miljökvalitetsnormerna för Tumbaån är god ekologisk status 2033 och god kemisk status med en tidsfrist för PFOS som ska klara halter motsvarande god status senast 2027.

Tumbaån rinner ut i Tullingesjön 2,5 km öster om planområdet. Tullingesjön är klassad till måttlig ekologisk status på grund av påväxt av växtplankton som indikerar näringspåverkan. Den uppnår inte god kemisk status på grund av förhöjda halter av PFOS. Miljökvalitetsnormerna för Tullingesjön är god ekologisk status 2033 och god kemisk status undantaget PFOS som ska klara halter motsvarande god kemisk status senast år 2027.

En dagvattenutredning behöver tas fram som utreder hur dagvattnet kan renas så att vattenförekomsterna nedströms inte påverkas negativt. Utredningen behöver bl. a. utgå ifrån kommunens dagvattenstrategi samt status och miljökvalitetsnormerna för Tumbaån och Tullingesjön.

Skyfallshantering

Enligt kommunens översiktliga skyfallskartering är det idag några mindre ytor inom planområdet som riskerar att få begränsade översvämningar vid kraftiga skyfall (se figur 2 nedan). Sannolikt kommer den nya detaljplanen innebära en större hårdgjord yta än idag och därmed kan risken för översvämningar öka. En annan risk är att ny bebyggelse kan skapa instängda områden där vattnet kan stiga.

Marken inom planområdet sluttar mot söder och nedanför planområdet fortsätter marken att luta mot söder. Ungefär 200 m söder om planområdet finns ett bebyggt område med bl.a. förskola och äldreboende som riskerar att få allvarliga översvämningar vid ett 100-års regn (se figur 2 nedan).

En skyfallsutredning behöver göras utifrån föreslagen ny detaljplan för att kontrollera om nya översvämningsområden inom planområdet kan uppstå då detaljplanen realiseras. Det är också viktigt att den nya detaljplanen inte försvårar de redan allvarliga översvämningriskerna nedströms planområdet.

Figur 2. Utdrag från Botkyrkas skyfallskartering. Planområdet ligger i det nordvästra hörnet av kartan.

Beräknade maximala vattendjup (m)
i samband med 100-års regn

- 0,1 - 0,3 m Besvärande framkomlighet
- 0,3 - 0,5 ej möjligt att ta sig fram med motorfordon, risk för stor skada
- > 0,5 m, Stora materiella skador, risk för hälsa och liv

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar finns inom planområdet.

Radon

Den sydvästra delen av planområdet ligger i ett lågriskområde och den nordöstra ligger i ett normalriskområde för markradon.

Förorenade områden

Det finns inga uppgifter om misstänkt förorenade områden inom planområdet.

Referenser

Botkyrka kommun, 2014. Botkyrkas kulturmiljöprogram.

<https://botkyrka.se/bibliotek--kultur/kulturmiljoprogram/introduktion.html>

DHI Sverige, 2016 (uppdaterad 2019). *Skyfallskartering Botkyrka*.

Ingemansson Technology AB, 2006. *Bullerkartläggning av Botkyrka kommun*.

Fördjupad kartläggning. Rapport 2006:1 Miljöförvaltningen, Botkyrka kommun.

VISS – VattenInformationsSystem Sverige. <http://www.viss.lst.se>.

Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna i Sverige.